

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

*****

Dövizli sözleşmelerin Türk Lirasına çevrilmesi işlemlerinin damga vergisi karşısındaki durumuna ilişkin açıklama yapıldı.

No: 2018 – 128

Tarih: 22.11.2018

Özet: Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 22 Kasım 2018 tarihinde resmi internet sitesinden (www.gib.gov.tr) yayınlanan 22 numaralı damga vergisi sirküleriyle; döviz cinsinden düzenlenmiş olan sözleşmelerin bedellerinin 85 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı kapsamında Türk Lirası (TL) olarak yeniden belirlenmesine ilişkin olarak düzenlenen kağıtların damga vergisi karşısındaki durumu hakkında açıklamalar yapılmıştır. Buna göre;

- Sözleşmelerin diğer maddelerinde (taraf, süre uzatımı, yeni iş ilavesi vb.) bir değişiklik yapılmaksızın münhasıran bedele ilişkin düzenleme yapılması,
- Yapılacak değişiklik sonrası Türk Lirası cinsinden belirlenecek toplam bedelin, ilk sözleşmede yer alan döviz cinsinden bedel ile değişikliğe ilişkin kağıdın düzenlendiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) ilan edilen cari döviz satış kurumun çarpımı suretiyle bulunacak tutarı geçmemesi,
- İlk sözleşmeye atıf yapılmış olması,

şartlarını birlikte taşınması halinde, söz konusu değişikliğe ilişkin kağıtlardan ayrıca damga vergisi aranılmayacaktır.

Dövizli sözleşme bedelinin TL'ye çevrilmesine ilişkin kağıdın (dövizli sözleşmenin diğer maddelerinde bir değişiklik yapılmaksızın) düzenlendiği tarihteki TCMB döviz satış kurlarına göre hesaplanacak tutardan daha yüksek bir bedel içermesi durumunda ise artan tutar üzerinden damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

İlk sözleşmedeki damga vergisinin azami tutardan ödenmiş olması halinde, değişikliğe ilişkin kağıdın yukarıda belirtilen nitelikleri haiz olması kaydıyla, artan bedel nedeniyle bu kağıttan ayrıca damga vergisi aranmayacaktır.

Hatırlanacağı üzere 13 Eylül 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 85 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar"da değişiklik yapılmıştı.

Söz konusu Karar'la özet olarak;

- 13 Eylül 2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, Türkiye'de yerleşik kişilerin, kendi aralarında düzenleyecekleri sözleşmelerde sözleşme bedeli ve bu sözleşmeden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayacağı,
  - Aynı tarihten önce döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenmiş olan sözleşme bedellerinin ise 30 gün içerisinde (13 Ekim 2018 tarihine kadar) Türk parası olarak taraflarca yeniden belirleneceği,
- hüküm altına alınmıştır.

Karar yayımlandığı tarihten itibaren döviz veya dövize endeksli sözleşmelerin Türk Lirasına çevrilmesi durumunda yeni bir damga vergisi mükellefiyetin doğup doğmayacağı konusunda tereddütler dile getirilmekteydi. Gelir İdaresi Başkanlığı 22 Kasım 2018 tarihinde resmi internet sitesinden (www.gib.gov.tr)

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

*****

yayınladığı 22 numaralı damga vergisi sirküleri ile konuya açıklık getirmiştir.

A. Türk Lirasına çevrilen sözleşmelerin damga vergisine tabi tutulmamasının şartları

Döviz cinsinden düzenlenmiş olan sözleşmelerin bedellerinin 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında Türk Lirası (TL) olarak yeniden belirlenmesine ilişkin düzenlenen kağıtların;

- Sözleşmelerin **diğer maddelerinde** (taraf, süre uzatımı, yeni iş ilavesi vb.) **bir değişiklik yapılmaksızın** münhasıran bedele ilişkin düzenleme yapılması,
- Yapılacak değişiklik sonrası Türk Lirası cinsinden belirlenecek toplam bedelin, ilk sözleşmede yer alan döviz cinsinden bedel ile değişikliğe ilişkin kağıdın düzenlendiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na (TCMB) ilan edilen **cari döviz satış kurunun çarpımı suretiyle bulunacak tutarı geçmemesi,**
- **İlk sözleşmeye atıf yapılmış olması,**

şartlarını birlikte taşıması halinde, söz konusu değişikliğe ilişkin kağıtlardan ayrıca damga vergisi aranılmayacaktır.

B. Damga vergisine tabi tutulması gereken haller

Sözleşme bedelinin Türk Lirasına uyarlanmasına yönelik düzenlenen kağıdın, yabancı para ile düzenlenen sözleşmenin diğer maddelerinde bir değişiklik yapılmaksızın, düzenlendiği tarihteki **TCMB döviz satış kurlarına göre hesaplanacak tutardan daha yüksek bir bedel içermesi** durumunda, ilk sözleşmedeki damga vergisinin azami tutardan ödenmemiş olması kaydıyla, artan tutar üzerinden damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Yabancı para cinsinden düzenlenen sözleşmelerde damga vergisinin **azami tutardan ödenmiş olması** halinde ise, değişikliğe ilişkin kağıdın yukarıda belirtilen nitelikleri haiz olması kaydıyla, artan bedel nedeniyle bu kağıttan ayrıca damga vergisi aranmayacaktır.

Bedelin Türk Lirası olarak belirlenmesine ilişkin düzenlenen kağıdın, ilk sözleşme yerine yeni bir sözleşme olarak veya aynı sonucu doğuracak şekilde bedel dışındaki unsurları da değiştirecek şekilde düzenlenmesi halinde, bu kağıt için genel hükümler çerçevesinde damga vergisi aranılacağı tabiidir.

Örnek 1:

05.05.2016 tarihinde toplam sözleşme bedeli 100.000 USD olan bir sözleşme imzalandığını; 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında, 2016 tarihli sözleşmenin diğer koşullarında bir değişiklik olmaksızın sözleşme bedelinin Türk parası ile değiştirilmesi için 14.09.2018 tarihinde ilk sözleşmeye atıf yapan bir sözleşme düzenlenmiş olduğunu varsayalım (14.09.2018 tarihinde geçerli TCMB döviz satış kuru 1 USD=6,3681).

İlk sözleşmedeki toplam tutarın değiştirilmesi durumunda:

Değişikliğe ilişkin sözleşmenin düzenlendiği 14.09.2018 tarihi itibarıyla 05.05.2016 tarihli sözleşmenin toplam bedeli, (100.000 USD *6,3681) 636.810 Türk Lirası olarak dikkate alınacaktır. Buna göre, bedelin

SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİR – HASAN ALMA

*****

Türk Lirası olarak belirlenmesine ilişkin 14.09.2018 tarihli sözleşmede,

- Bedelin 636.810 Türk Lirası veya altında bir bedel olarak belirlenmesi durumunda, değişikliğe ilişkin kağıt nedeniyle damga vergisi aranmayacaktır.
- Bedelin 636.810 Türk Lirasını geçmesi halinde, değişikliğe ilişkin kağıt için artan tutar üzerinden nispi damga vergisi alınacaktır.

İşin bir kısmının gerçekleşmesi nedeniyle bakiye tutarın değiştirilmek istenmesi durumunda:

Değişikliğe ilişkin sözleşmenin düzenlendiği 14.09.2018 tarihi itibarıyla 05.05.2016 tarihli sözleşmeye konu işin %60'ının tamamlandığı durumda, kalan %40'lık kısmı için ilk sözleşmenin bedeli, (40.000 USD *6,3681) 254.724 Türk Lirası olarak dikkate alınacaktır. Buna göre, işin kalan kısmına ilişkin bedelin Türk Lirası olarak belirlenmesine yönelik düzenlenen 14.09.2018 tarihli sözleşmede,

- Bedelin 254.724 Türk Lirası veya altında bir bedel olarak belirlenmesi durumunda, değişikliğe ilişkin kağıt nedeniyle damga vergisi aranmayacaktır.
- Bedelin 254.724 Türk Lirasını geçmesi halinde, artan tutar üzerinden nispi damga vergisi alınacaktır.

Örnek 2:

05.05.2016 tarihinde 10 yıllık sözleşme imzalandığını, sözleşmede yıllık bedelin 10.000 USD, toplam sözleşme bedelinin ise 100.000 USD olduğu belirlenmelerine yer verildiği; daha sonra 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında 20.09.2018 tarihinde sözleşme bedelinin Türk parasına çevrildiğini ve sözleşme süresinin de aynı bedelle 1 yıl uzatıldığı varsayıldığında, sözleşmenin Türk Lirasına çevrilmesinde bedel artmasa dahi süre uzatımı nedeniyle uzatılan süre için belirlenen yeni bedel ve uzayan süre dikkate alınmak suretiyle damga vergisi hesaplanması gerekecektir.

Diğer taraftan, ilk sözleşmenin başka hükümlerinde de değişiklik olması veya bu sözleşme yerine geçecek tamamen yeni bir sözleşme yapılması durumunda, bu sözleşme ihtiva ettiği toplam tutar üzerinden genel hükümler çerçevesinde nispi damga vergisine tabi olacaktır.

Saygılarımızla.